

Η Δικαιοσύνη στην Ελλάδα

Μια έρευνα της διαNEOσις

Η αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος είναι μία από τις σημαντικότερες προϋποθέσεις για την κοινωνική σταθερότητα και την οικονομική ανάπτυξη. Στη χώρα μας, όμως, τα προβλήματα του δικαστικού συστήματος αποτελούν σημαντικά εμπόδια στην καθημερινότητα του πολίτη, στις επενδύσεις και την επιχειρηματικότητα. **Η νέα έρευνα της διαNEOσις** την οποία εκπόνησαν **επτά δικαστικοί λειτουργοί** που γνωρίζουν τα προβλήματα σε βάθος και εκ των έσω, αποτελεί μια λεπτομερή και αναλυτική πρόταση για τη ριζική αναμόρφωση του δικαστικού συστήματος στην Ελλάδα.

Γράφουν

Κατερίνα Ν. Σακελλαροπούλου, Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, **Μιχάλης Πικραμένος**, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, **Αν. Καθηγητής Νομικής Σχολής Α.Π.Θ.**, **Ιωάννης Συμεωνίδης**, Αντεπίτροπος στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, Καθηγητής Νομικής Σχολής Α.Π.Θ., **Βασίλειος Π. Ανδρουλάκης**, Πάρεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, **Θεοκλή Νικολαΐδου**, Εφέτης, **Λάμπρος Τσόγκας**, Αντεισαγγελέας Εφετών, **Πέτρος Αλικάκος**, Πρόεδρος Πρωτοδικών -Δ.Ν.

Αριθμός εκκρεμών διοικητικών διαφορών
(ανά 100 κατοίκους, 2016)

Ελλάδα
2,2

Βουλγαρία: 0,1
Ισπανία: 0,3
Πορτογαλία: 0,7

Η Ελλάδα είναι η **132η** από τις **190** χώρες στη λίστα «Doing Business» της Παγκόσμιας Τράπεζας ως προς την ταχύτητα της απονομής της δικαιοσύνης (2018)

Το πρόβλημα

Σύμφωνα με τα στοιχεία διεθνών οργανισμών η Ελλάδα:

- **έχει μία από τις χειρότερες αναλογίες δικαστικών υπαλλήλων ανά δικαστή** (1,5:1, το 2016 –μέσος όρος χωρών Συμβουλίου της Ευρώπης 3,9:1)
- **έχει έναν από τους μεγαλύτερους αριθμούς δικαστηρίων κατά κεφαλήν στην Ε.Ε.**
- **το δικαστικό της σύστημα χρησιμοποιεί σε περιορισμένο βαθμό τεχνολογικές λύσεις** για την αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας
- **δαπανά λιγότερα χρήματα για τη λειτουργία του δικαστικού της συστήματος** (-33% οι δημόσιες δαπάνες για τη δικαιοσύνη το διάστημα 2014-2016)

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, στην Ελλάδα χρειάζεται να **1.580** ημέρες για την επίλυση μιας συγκεκριμένου τύπου δικαστικής διαφοράς για μια επιχείρηση.

Η πρόταση των ερευνητών περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις σε πέντε άξονες:

- 1 Χωροταξία των δικαστηρίων
- 2 Τεχνολογία
- 3 Εκπαίδευση
- 4 Εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης διαφορών
- 5 Δικαστικοί υπάλληλοι

«Η άσκηση του δικαστικού λειτουργήματος βασίζεται στη διανοητική εργασία. Ο δικαστής δεν πρέπει να είναι υπάλληλος που ενδιαφέρεται απλώς για τη διεκπεραίωση μιας δικογραφίας. Οφείλει να είναι ένας λειτουργός με ενδιαφέρον για την ποιότητα του πνευματικού του πονήματος που είναι η δικαστική απόφαση».

Οι προτάσεις περιλαμβάνουν:

- ▶ **Μείωση** του αριθμού των δικαστηρίων με τη συγχώνευση μικρών περιφερειακών δικαστηρίων.
- ▶ **Δημιουργία** δικαστικών καταστημάτων σε μικρότερες πόλεις και στη νησιωτική χώρα που θα επιτρέπουν μια σειρά από διαδικασίες (ακροάσεις δικηγόρων, διαδίκων) μέσω τηλεσυνεδρίασης.
- ▶ **Παρεμβάσεις** για το κτιριακό πρόβλημα, το θέμα των υποδομών, και του δικαστικού μάντζμεντ (διοίκηση, διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, μέτρηση αποτελεσμάτων).
- ▶ **Εφαρμογή** της «ψηφιακής δικογραφίας», ώστε ο φάκελος κάθε υπόθεσης να μπορεί να αποθηκεύεται και να εντοπίζεται ευκολότερα από τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- ▶ **Επιβολή** επιπλέον τέλους στους διαδίκους που επιθυμούν να καταθέσουν έντυπα δικόγραφα, ως κίνητρο για την ηλεκτρονική υποβολή των πάντων.
- ▶ **Ολοκλήρωση** του έργου του «Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων» (ΟΣΔ-ΔΥ), το οποίο βρίσκεται ήδη σε φάση υλοποίησης.
- ▶ **Εκσυγχρονισμό** των προγραμμάτων σπουδών στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών (ΕΣΔ), με την υιοθέτηση καλών πρακτικών που ακολουθούνται από άλλες χώρες.
- ▶ **Συνέχιση** των νομοθετικών πρωτοβουλιών για την εισαγωγή του θεσμού της διαμεσολάβησης και σε νέες κατηγορίες διαφορών, όπως η ενδοοικογενειακή βία.
- ▶ **Αναμόρφωση** των κλάδων του νέου Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων με την εισαγωγή νέων που προϋποθέτουν ειδικά τυπικά προσόντα ώστε να καλυφθούν οι σύγχρονες ανάγκες των δικαστηρίων όλων των δικαιοδοτικών κλάδων και των εισαγγελιών.